

SUKU SULASSA SOVUSSA

Mökkejä kuin pienessä kylässä

Keihäänheittoa ja hyötytaidetta

Kun ison suvun kolme sukupolvea mökkeilee yhdessä, ilmassa on katastrofin ainekset. Mustajoen mökkikylässä ei kuitenkaan ole eripurasta tietoaakaan.

teksti Ninni Sandelius kuvat Lasse Lecklin

Ruoka-aika. Eemu kutsuu suvun syömään päämökille. Huldalla taitaa olla jo nälkä.

Juhannuksena
päiväkahveilla oli
62 sukulaista

Niittyjen keskellä mutkaisten hiekkateiden takana, sopivasti syrjässä, mökkeilee suuri suku.

Vuonna 1966 tamperelaiset **Telervo** ja **Lauri Mustajoki** ostivat tontin ja punaisen torpan järven rannalta Ylä-Pirkanmaalta. Aluksi mökissä asuttiin ahtaammin, koska siellä viihtyivät seitsenlapsisen perheen aikuiset lapset ja heidän lapsensa. Ensimmäisen oman mökin rakensi esikoinen vuonna 1969, ja sen jälkeen pikkuhiljaa muutkin kuusi lasta rakensivat mökkinsä. Kukin minne halusi, kukin oman näköisensä.

Nyt rantaa kansoittaa seuraava sukupolvi. Yhdestä punaisesta mökistä on kasvanut 29 rakennuksen kylä. Seitsemän sisaruslapsen lapset ovat kasvaneet aikuisiksi ja saaneet jälkikasvua. Parhaimmillaan punaisen tuvan pihassa, päämökillä, kohtaa yli 60 kesäviettäjä.

Nokialainen **Miila Juujärvi** on viettänyt kaikki lapsuudenkesänsä suvun mökillä. Vanhemmat ovat opettajia, joten heti ensimmäisenä kesälomapäivänä pakattiin auto ja suunnattiin koko kesäksi mökille. Englanninopettajana työskentelevä Miila voi edelleen viettää pitkän kesälomansa mökillä **Viljamin**, 4, ja nelikukautisen **Nuutin** sekä miehensä **Karin** kanssa.

– Isovanhemmat eivät varmaan tajunneet, kuinka arvokas tämä tontti oli. Sen sai vielä siihen aikaan pilkkahinnalla, Miila puntaroi.

Urheiluhullut

– Onko Miila jo tunnustanut, että me olemme vähän hulluja? **Reetta**

Mustajoki, Miilan täti, huikkaa.

Hän kertoo esimerkkinä, kuinka sateisena juhannuspäivänä koko konkkaronkka ahtaautui päämökkiin päiväkahville. Juhannuksena mökillä viihtyi kaikkiaan 62 sukulaista.

Juhannuksena mökille saapuu aina paljon väkeä. Saunat lämmitetään jo päivällä, koska löylyyn kuuluu niin moni. Perinteisiin kuuluvat myös lipunnosto, lippulaulu, kokko ja grillaus. Suomalaiset grillaavat vaikka kaatosateel-

la, mutta mökkikylässä grillataan vain noin kerran viikossa. Suursuvun ruokkiminen grilliruoalla on monimutkaisempaa ja kalliimpaa kuin ajattelisi.

Juhannuspäivänä ohjelmassa on aina pikajuoksu ja juhannussunnuntaina keihäänheitto. Pikajuoksu, juhannuspäivänä?

– Kyllä me jaksamme, Miila nauuraa.

Sitä paitsi perinne velvoittaa. Mustajoen suku on vuodesta 1979 järjestänyt kesän mittaiset mes-

taruuskisat, johon kaikki voivat ikään ja kuntoon katsomatta osallistua. Ja hehän osallistuvat, sillä väki on urheilullista ja toimielias-tasorttia. Lajeja on vuosien saatossa ollut kolmattakymmentä, mutta tänä vuonna otellaan ainakin pikajuoksussa, pitkänmatkanjuoksussa postilaatikon ja takaisin, pituushyppästä, tikanheitossa, kuu-lantönnössä ja uinnissa.

– Isäni on järjestänyt näitä kisoja, ja nyt homma on periytynyt veljelleni. Isä on kehittänyt tasoi-

1. Mummin kullat. Päämökin kamarin seinällä on seitsemän sisaruksen kaksivuotiskuvat ja vieressä ylioppilaskuvat. Ylärivissä komeilevat lastenlasten ylioppilaskuvat.

2. Pihajoogaa. Vaikka lapsilla riittää puuhaa, toisinaan järjestetään ohjattua ohjelmaa. Pihla Kuusela vetää lentopallokentällä lapsille joogatunnin. Muutama aikuinenkin innostuu mukaan.

3. Maila-asetelma. Hannusetä rakennutti tenniskentän vuonna 1971. Se on jo hieman ruohottunut, mutta kelpaa mainiosti kesäisiin tennismatseihin.

4. Vesipedot. Inkan, 9, ja Essin, 9, suosikkipuuhaa on uiminen. – Tämä on jo toinen kerta tänään, pikkuserkukset huikkaavat. Laiturilla kuivattelevat veljekset Taavi, 11, ja Tiitus, 9.

kailuun osallistuisikaan, iltapäiväkahveja leivonnaisineen harva pystyy vastustamaan.

Keittiön ja pirtin lisäksi mökkiin kuuluu kirjasto sekä kamari. Kirjastossa on telkkari, kirjoja ja pelejä sadepäivien varalle.

Kaikesta näkee, että mökkikylässä viihdytään. Täällä pidetään rippujuhlia, valmistumis- ja syntymäpäiväjuhlia. Onpa mökillä vietetty yhdet häätkin. Jo edesmennyt Mustajoen pariskunta on haudattu läheiselle hautausmaalle. Niin hyvin he mökkikuntaansa kotiutuivat.

Myös suvun vieraat viihtyvät kylässä.

– Eräs tuttavaperhe laski, että tämä on heidän 30. kesä mökillämme. Yhtään suvea ei ole jäänyt väliin, Miila sanoo.

Mökkidemokratiaa

Aurinkoisen päivän tunnelma on verkkainen, eikä kellään näytä olevan kiire. Vain lapset juoksentelelevat leikeissään. Eräs on löytänyt sisiliskon ja tuo sen näyttile pienissä kottikärkyissä. Toinen

tussysteemin naisia, nuoria ja vanhoja varten, joten kuka tahansa voi voittaa.

Kaikki osallistujat palkitaan – Sukulakulla.

Urheiluvillityksen lisäksi Mustajoen jälkikasvu on hullaantunut taiteeseen. Kuvataiteiden opettajana työskentelevä Reetta järjestää mökkikylään oman taidebiennaalilin joka toinen vuosi.

Siellä täällä mökkikylässä törmääkin hauskoihin installaatioihin ja ympäristöön mainiosti sulau-

tuviin taideteoksiin. Tänä vuonna teemaksi on valikoitunut hyötytaide.

Yhteinen päämaja

Päämökin keittiössä tiskataan yhteisen aamupalan jäljiltä. Pullataikina on vaivattava, ja kohta pitäisi lounaankin olla valmista. Reetta-täti huolehtii yleensä lounaan tekemisestä, muina ruoka-aikoina on ruoanlaitto- ja tiskivuorot. Tänä on ruokana lihapullia.

– Itse en osaa laittaa 30 ihmisel-

le ruokaa, mutta joskus koetan tiskata, Miila sanoo.

Ruokailu on päätetty järjestää mahdollisimman kätevästi ja taloudellisesti. Halukkaat kokoontuvat syömään päämökille sovittuina ruoka-aikoina ja maksavat osallistumisesta ruokamaksun.

– Hämmästelemme, kuinka halvalla täällä saa ruokaa, Miila toteaa.

Tänä syöjiä on reilu 30, heinäkuussa lomien alkaessa enemmän. Vaikka ei muuten yhteisruo-

Remontteja on aina suunnitteilla

kaipaisi seuraa tenniskentälle. Toden totta, tiluksilla on tenniskentän lisäksi tilaa pelata jalkapalloa ja lentopalloa.

Miila esittelee mökkikylää. Kesämökkien lisäksi on aittoja, saunarakennuksia, käsityövaja ja muuta. Näin monen rakennuksen ylläpidossa on varmasti paljon työtä?

– Remontteja on aina suunnitteilla. Taisi olla toissa kesänä, kun lipputanko kaadettiin ja maalattiin. Päämökkin kirjastoon on pitänyt hankkia sohva usean vuoden ajan. Päätimme, että **Jyri** ja **Anna** hankkisivat sen. Kaikki alkoivat ehdotella, eikä sen voisi hakea Ikeasta tai eikä sen meidän vanhan sohvamme voisi kunnostaa... Viime kevätkokouksessa

lopulta sovimme, että he hankkivat sen kuuntelematta muiden mielipiteitä, Miila hymyilee mökkidemokratialle.

Suku kokousta kaksi kertaa vuodessa: keväällä suunnitellaan kesän tapahtumia ja kunnostustoimenpiteitä, syksyllä kirjataan ylös kesän muistot, sovitaan yhteisen ylläpitomaksun suuruus ja laetaan kylä talviteiloille.

Suku pitää yhteyttä ympäri vuoden omien internet-sivujen kautta. Miila päivittää sinne ”juorupalstaa”, josta voi tarkistaa, kuka on saanut vauvan, kuka valmistunut tai kuka viettää syntymäpäiviä.

Taitaa olla nykyään harvinaista, että sukulaissuhteista tulee niin läheisiä kuin Mustajoen suvulla?

– Joskus joku kummastelee, kun pidän serkkuja hyvinä ystävinäni. Koska olen lapsesta asti ollut kesät täällä heidän seurassaan, se on minulle ihan luonnollista.

Rentoa ja sopuisaa

Päämökkin pihasta kulkee polku kasvimaan ohi rantasaunalle. Rantaan kirmaa liuta lapsia ja perässä muutama aikuinen. Lapsia ei vii- leä vesi karkota.

Rannassa on yhteinen sauna.

– Saunakamarissa on pidetty

bändivermeitä. Olemme vuokranneet myös vastarannan vanhaa kansakouluja ja pitäneet siellä omin voimin tansseja, kun keran on laulajia ja soittajia omasta takaa, Miila mainitsee.

Sauna lämpiyä joka ilta.

– Meillä ei ole saunanlämmitysvuoroja. Ne jotka tykkäävät, lämmittävät.

Miilan mukaan mökillä on muutenkin vähän ylöskirjattuja sääntöjä. Käytäntö opettaa.

– Meillä on ristiriitoja todella vähän siihen nähden, kuinka paljon täällä on porukkaa. Jotta täällä viihtyy, on toki hyvä olla tietyn luontoinen, me kun viihdymme yhdessä, kisailemme ja urheilemme. Olen kyllä huomannut, että sukuun naidut saattavat innostua mökkikylästä meitä ”paljasjalkaisia” enemmän ja keksiä tänne kaislaista uutta tekemistä.

Lapsia pelmahtaa esiin joka kulman takaa, aikuiset viihtyvät tomissaan. Voisi kuvitella, että ison suvun mökkikylässä olisi oma rauha kortilla: joka suunnalla sukulaisia ja joka päivä joku kyläilemässä. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että täällä toisten mökkirauhaa kunnioitetaan. Pitkulaisella, rantaviivan suuntaisella tontilla mökke-

5. Sukupolvikokemus.

Miila Juujärvi on viettänyt kaikki kesänsä suvun mökillä. Sylissään hänellä on nelikuukautinen Nuutti, järjestyksessään 50. pikkuserkuksista.

6. Päämaja. Punaisen päämökkin piha on autio, hetkeä ennen kuin päiväkahvi ja pulla houkuttelevat mökkiläiset koolle. Talon seinässä olevista numeroista voi lukea tasatunnit aurinkokellona toimivan lipputangon avulla.

jä ei ole tarvinnut rakentaa kylki kylkeen, ja siksi omiin oloihin on helppo vetäytyä. Myös päämökki on oiva keksintö, koska yhteisöllisyys keskittyy sen ympärille ja pihapiirissä on aina seuraa niille, jotka sitä haluavat.

Kari Juujärvi hitsaa kiuasta saunamökissä. Hän muistelee ensiviisiittänsä sukumökille.

– En ollut oikein ymmärtänyt, millainen kolhoosi tämä on. Oli pieni sokki tulla tänne, kun 40 ihmistä oli uteliaana vastassa. Ihmismäärästä huolimatta kaikki kuitenkin pelaa niin hyvin. Aikamoinen yhteisö, Kari naureskelee. ■